

İlköğretim Okullarında Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Teachers' Views on Support and Training Courses in Primary Schools

ÖZET

Bu araştırma, öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada veri analizi yapılırken içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ili Çarşamba ilçesinde bulunan okullarda görevli öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada 30 kişi ile görüşme yapılmıştır.

katılım durumlarının birbirine yakın seviyede olmakla beraber katılımın nispeten daha az olduğu, destekleme ve yetiştirme kurslarının iye amaca hizmet ettiği, destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin devamsızlık yaptığı, öğrencilerin kurslara karşı ilgisiz olduğu, kaynak eksikliği olduğu, ve öğretmen eksikliği olduğu, destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlar için çözüm önerisi olarak, okul aile işbirliğinin artırılması gerektiği,, sürekli kaynak desteği sağlanması gerektiği ve öğrenmeyi isteyen öğrencilerin seçilmesi gerektiği ve öğretmenlerin bu kurslardan aldıkları ücretlerden öğretmenlerin yarısının memnun olduğu diğer yarısının ise memnun olmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Destekleme ve yetiştirme kursu, öğretmen, öğrenci.

ABSTRACT

This research was conducted to determine the opinions of teachers about support and training courses. Qualitative research methods were used in the study. Content analysis technique was used while performing data analysis in the research. The study group of the research consists of teachers working in schools in the town of Çarşamba, Samsun. In the study, 30 people were interviewed.

According to the results of the research; Although the participation of students in support and training courses is close to each other, participation is relatively low, support and training courses serve a good purpose, students are absent from support and training courses, students are not interested in the courses, there is a lack of resources, and there is a lack of teachers, As a solution proposal for the problems encountered in support and training courses, it is seen that school-family cooperation should be increased, continuous resource support should be provided, and students who want to learn should be selected, and half of the teachers are satisfied with the fees they receive from these courses and the other half are not satisfied.

Keywords: Support and training course, teacher, student.

GİRİŞ

Eğitim için verilen hizmet, devlet tarafından vatandaşlarına eşit olarak sunulması gereken bir kamu hizmetidir. Günümüz modern dünyasında, tüm ülke vatandaşlarına insana yakışır bir yaşam için gerekli çerçeve koşulları sağlamak, eğitim kalitesini artırmak ve tüm vatandaşlara eğitim fırsatlarından eşit hizmet sunmak refah devleti ilkesinin bir gereğidir. Sarier, 2010). Eğitim yoluyla ülkelerin işgücü kapasiteleri geliştirilebilir ve beşeri sermayeleri çağın gereklerine göre gerekli ilgi ve becerilerle donatılabilir.

Ülke kalkınmasında temel unsur olan insan unsuru eğitim süreci ile şekillense de bu sürecin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesinde eğitim kurumları önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlayışla devlet, vatandaşlarına eşit eğitim fırsatları sunmalıdır. Birçok alanda olduğu gibi, bazı yapısal sorunlar nedeniyle eğitim sisteminde de devlet gücünün eğitim faaliyetlerinin istenilen düzeyde sunulmasını engelleyen eksiklikleri olabilmektedir. Bu konuda sistemdeki boşlukları kapatmak için öğrencilere çeşitli destek ve eğitim fırsatları sunulmaktadır. Aileler ve toplum tarafından eğitim, bireylerin yüksek statüye ulaşması ve daha sonraki yaşamlarında daha iyi koşullarda yaşamaları için bir ön koşul olarak görüldüğünden, çocukların eğitimine daha fazla önem verilmektedir. Sistemin yapısal sorunları nedeniyle, öğrencinin beklenen başarıyı elde edemediği durumlarda tamamlayıcı eğitime ihtiyaç duyması

Eylem Aydın ¹ 
İkram Özlük ² 
Ayşegül Zeybek ³ 
Yunus Köker ⁴ 
Murat Donat ⁵ 
Emin Cem Yüksel ⁶ 

How to Cite This Article

Aydın, E., Özlük, İ., Zeybek, A., Köker, Y., Donat, M. & Yüksel, E.C. (2023). "İlköğretim Okullarında Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına İlişkin Öğretmen Görüşleri" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:108; pp:5804-5817. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.68312>

Arrival: 12 January 2023
Published: 28 February 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Sınıf öğretmeni, Eylem Aydın , Fatsa halk eğitimi merkezi, Ordu, Türkiye ORCID NO: 0000-0003-1673-7544

² Okul müdür, Etimesgut Samiye Naim Eğitim vakfı Ortaokulu, , Ankara, Yürkiye ORCID NO: 0009-0002-7992-0995

³ Müdür Yardımcısı, Karesi halk eğitimi merkezi Balıkesir, Türkiye ORCID NO:0000-0002-1261-3926

⁴ Okul Müdürü, Şehit Gülşah Güler İlkokulu Hatay, Türkiye ORCID NO: 0000-0003-1995-1036

⁵ Müdür Yardımcısı, Şehit Gülşah Güler İlkokulu Hatay, Türkiye ORCID NO: 0000-0001-5027-8180

⁶ Okul Müdürü, Parmakkurdu İlkokulu, Mersin, Türkiye ORCID NO: 0000-0001-7417-6335

nedeniyle boşluğu doldurmak için bazı destek ve eğitim kursları düzenlenmektedir (Davis ve Sorrel, 1995; aktaran Nartgün ve Dilekçi, 2016). Bu, ülkemizde olduğu gibi birçok ülkede de görülebilen bir durumdur. Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin eğitim ve eğitime desteğin rolü, önemi ve sonuçlarına ilişkin görüşlerini incelemektir.

Problem Durumu

Eğitim, bireylerin bireysel anlamda gelişmelerini ve değişim içinde hayatta kalmalarını, toplumsal anlamda ise gelişme, iyi olma ve gelişmeyi sağlayan en önemli olgu olarak kabul edilmektedir. İnsan, bir ülkenin beşeri sermayesinin temel bileşeni olup, eğitimi, gelişimi ve modern dünyaya insanların hazırlanması ülkelerin kalkınmasının olmazsa olmazlarından biridir (Dang ve Rogers, 2008).

Eğitim faaliyetlerinin sağlıklı bir temele oturtulmasından ve toplumun ve bireylerin ihtiyaçlarını istenilen düzeyde karşılayan eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütülmesinden birinci derecede devlet organları sorumludur. "İlgi, yetenek ve yeteneklerini geliştirerek hayata hazırlamak, gerekli bilgi, beceri, davranış ve işbirliği alışkanlıklarını kazanmak, onları mutlu edecek ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek için yetiştirmek." ifadesi, sayılı Milli Eğitim Kanunu'nun (Milli Eğitim Kanunu [MEB], 1973) amaçlarını ifade etmektedir. Anayasamızın 2. maddesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal ve hukuki bir devlet olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle devletin öncelikli görevlerinden biri eğitim faaliyetlerini planlamak ve fırsat ve fırsat eşitliğini sağlamak için gerekli tedbirleri almaktır. Ülkemizde eğitim hakkı kanunlarla korunmakta ve birçok uluslararası sözleşme ile güvence altına alınmaktadır, tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinde "Eğitim herkesin hakkıdır" denilmektedir.

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de başarısı istenilen düzeye ulaşmayan kişilere destek verilmektedir. Destekleyici eğitim ve öğretim kurslarına olan talep, insanların gelecekteki yaşamlarını daha yüksek gelir ve daha yüksek standartlarla devam ettirebilmeleri için bilgi ve becerilerini artırmayı amaçlayan bir dizi karardır. (Lee, 2013). Destekleyici eğitim ve öğretim kurslarına katılan öğrenciler, ülkede ve dünya çapında gelecekleri için planladıkları bir dizi dış kaynak, üniversite ve kariyer aracılığıyla deneyim ve bilgi edinirler. Destekleyici eğitim ve öğretim kursları sayesinde öğrenciler, hem bireysel hem de sosyal olarak kendilerine fayda sağlayan ve insan sermayesinde bir kazanç sağlayan bir dizi bilgi geliştirirler. Bu destek eğitimlerinin okul eğitimi yanında uygulanması da öğretmenlerin işini kolaylaştıran bir işleve sahiptir (Bray, 2007).

Eğitim sistemindeki eksikliklerin giderilmesi, verilen eğitimin kalitesinin artırılması ve insanları sınava dayalı sisteme hazırlamak amacıyla Bakanlık bazı araştırmalar yapmış ve bu araştırmalar sonucunda faaliyetlerine başlamıştır. Bakanlık, bu lisans programlarını altyapı açısından da güçlü bir şekilde desteklemekte ve hem öğretmenleri hem de öğrencileri teşvik etmeye çalışmaktadır.

Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi, 21/05/2010 tarih ve 27587 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ders Dışı Eğitim Kurumları Kararnamesi, 07/09/ tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 2013 ve 28758 sayılı (Resmi Gazete, 2013), 26/7 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır. 29072. Bu yönergede, lisans programının amaç ve kapsamı, lisans programlarının açılma ve tamamlanma esasları, lisans programlarının süresi, sınıftaki minimum ve maksimum öğrenci sayıları, lisans programının merkezleri, öğretim süreci yer alır. lisans programlarında idari unsurlar ve denetimin nasıl yapıldığı (Resmi Gazete, 2014a).

Milli Eğitim Bakanlığı'na göre açıldığı 2014-2015 eğitim-öğretim yılında telafi ve yetiştirme kurslarına yaklaşık 2 milyon 600 bin öğrenci katılmıştır (MEB, 2015c). 2015-2016 eğitim öğretim yılında örgün ve yaygın eğitime yönelik eğitim ve destek kurslarının uygulanmasına devam edilecektir. Bu uygulama kapsamında; "Devlet/özel liseler, İmam hatip liseleri, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet/özel liseler ve Açıköğretim öğrencilerine yönelik dersler örgün eğitim kurumlarında; Yaygın eğitim alanında Halk Eğitim Müdürlüklerinin sorumluluğunda kursiyerlere yönelik kurslar açılır (Madde 1.2)". "Ortaokulların 5, 6 ve 7. sınıf öğrencileri ile ortaöğretim kurumlarının 9, 10 ve 11. sınıf öğrencileri en fazla 3 dersten; 8. sınıf öğrencisi, 6 dersten 18 saate kadar; 12. sınıftaki orta öğretim kurumlarındaki öğrenciler ile mezun durumundaki öğrenciler ve stajyerler, en fazla 6 saat eğitimden oluşan haftalık 24 saatlik bir ders alırlar... (paragraf 1.19).(MEB, 2015a).

Eğitim sisteminin ve eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü kurumların etkin ve verimli bir şekilde öğretilmesi, sistemin amaçlarından sapmadan disipline ve yürütülmesine bağlıdır. En önemli eğitim kurumları okullar ve sınıflardır, öğrenciler eğitime ne kadar motive olurlarsa istihdam edilebilirliklerini artırarak o kadar iyi öğrenebileceklerdir (Krajcik ve Blumenfeld, 2006). Bununla birlikte, sistemin yetersiz eğitime yol açabilecek bazı eksiklikleri vardır.Örneğin ülkemizde yapılan bir araştırmaya göre 8. sınıf öğrencilerinin fen ve matematik alanlarında üst

düzyer beceriler kazanma konusunda bazı güçlükler yaşadıkları gözlemlenmiştir (Büyüköztürk, Çakan, Tan ve Atar, 2014).Bu ek eğitim ailelere ekonomik bir yük getirirse de, örnekte gösterilen gibi birçok durum ailelerin çocukları için ek eğitim almasına neden olmuştur. Eğitimde eşitliğin sağlanması için destek eğitim ve ücretsiz eğitim verilmesi büyük önem taşımaktadır.

Problem cümlesi, destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri nasıldır ?

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı ilköğretim okullarında destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmektir.

Araştırmanın Önemi

Destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin bu araştırma, bu kurumların ortaya çıkmasına neden olan eğitim sistemindeki eksikliklerin tespit edilmesi ve ele alınması açısından önemli bir çalışmadır. Bu kursların çoğu ücretli olduğu için eğitim eşitsizliği açısından yarattıkları sorunların ele alınması da önemlidir. Eğitimi desteklemek amacıyla oluşturulan bu ek sistemin faydası tespit edilerek, bu kursların daha verimli hale getirilmesi için kaynak yaratılmaktadır.

Sınırlılıklar

Araştırma ilköğretim okulu öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

Sayıtlar

1-Araştırmada ilköğretim okulu öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme sorularını içtenlikle cevaplayacakları varsayılmıştır.

Tanımlar

Eğitim: Kişilerin sosyal ve toplumsal standartlarının artırılması, bilgi beceri ve güç kazanmaları için onlara istemli bir takım kazanımlar kazandırma süreci (www.google.com).

Öğrenci: Eğitim ve öğretim almak amacıyla ilk, orta, lise, üniversite şeklinde kademelerden oluşan eğitime tabi tutulan birey (MEB, 2015).

Eğitim Sistemi: Milli eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine göre, tüm Türk çocukları, her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi ve becerileri kazandırarak, ulusal gelenek, görenek ve göreneklere göre yetiştirilir. ve yeteneklerine göre hayata ve yüksek öğrenime hazırlamaktır (www.google.com).

Halk Eğitim Merkezi: Toplumun bazı kesimlerine mesleki, kültürel, sanatsal ya da sportif bilgi kabiliyet ve beceri kazandırmak için kurulan yaygın eğitim kurumlarıdır. (www.google.com).

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Eğitim ve Eğitimin Amaçları

Başarıya ulaşmış, kendini ve çevresini tanıyan, özgüveni yüksek, yetenekli, naif ve duyarlı, sosyal hayata uyum sağlayabilen bireyler yetiştirmektir. İnsan, bir toplumun yapı taşı ve en temel kaynağıdır, dolayısıyla insan olgusuna yatırım yapmak en değerli yatırımdır. İnsan doğduğunda ham metal gibidir. Eğitimle insan şekillenir ve değer verilir. Ülke kalkınmasının lokomotifini olan insan unsuru, eğitim kurumlarında yetiştirilir ve yetiştirilir. Eğitim kurumları çok değerli kurumlardır, bu kurumlar sayesinde bireylerin ve daha sonra toplum aracılığıyla dolaylı olarak eğitimden etkilenmeleri mümkündür. Devlet organları, eğitim sisteminin sağlıklı işlemesi, sistemin eksik yönlerinin düzeltilmesi ve onu olumsuz etkileyen faktörlerin ortadan kaldırılması için en önemli kurumlardır (MEB, 1973).

Ülkeler vatandaşlarını, geleceğin sağlam temeller üzerinde yükselmesi ve kültürün gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılmasını sağlamak amacıyla eğitmek zorundadırlar (Balay,2004). Bunu yaparken devletin gözetmesi gereken en temel olgular, eğitimin öncelikli bir görev ve sorumluluk olduğu bilinci, vatandaşların bilinç sahibi, düşünen, sorgulayan, eleştiren bireyler olarak yetiştirilmesi gerekliliği, eğitimin eşit şartlar içinde ve ilime dayalı olarak sunulması ve sistemin sunulabilecek en kaliteli şekilde hizmet vermesi gibi olgulardır (Sarier, 2010).

Eğitim hizmet ve sorumluluğunun devlete ait olduğu gerçeği Anayasanın (1982) 2. maddesi ile de desteklenmektedir, bu maddede Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal ve hukuk devleti olduğu yazılıdır. Bu madde eğitim çalışmalarının yapılması, her türlü planlamanın, eğitime ulaşmada tüm vatandaşları eşit imkanlar

sunulmasının ve sistemin işleyişi ile ilgili tüm tedbirlerin alınmasının devletin görev ve sorumlulukları arasında olduğu belirtilmektedir.

Yukarıda eğitim sisteminin bireylerin yetiştirilmesi ile ilgili olarak sayılan tüm görevlerin yerine getirildiği, vatandaşların hayata hazırlandığı, eğitim süreçlerinin planlanması, takibi ve lüzum görüldüğünde bu işlevlerle ilgili değerlendirmelerin yapıldığı yer okullardır (Fidan, 2012). Eğitim sistemi için yapılan planlamaların temelinde eğitimin her kademesi için ayrı ayrı ortaya konmuş bir takım kazanımların bireylere aktarılması yatmaktadır, belli bir takım beceri, davranış, öğreti ve bilişsel gelişimlerin öğrencilere kazandırılması hususunda çalışmalar yapmak eğitimcilerin en değerli vazifeleridir (Oliver,1965; Demirel, 1997).

Bazı şartlar ve durumlardan kaynaklı olarak eğitim süreçlerinde istenilen düzeyde etkinlik ve verimlilik sağlanamayabilir. Bu durumlara örnek olarak eğitim kurumlarının fiziki şartlarındaki eksiklikler, kalabalık sınıflar, yetersiz materyaller, öğretmen ve yönetici niteliklerinin zayıf olması ve coğrafi koşullar verilebilir (Akbaba-Altun ve Çakan, 2004). Özellikle devlet okullarında görülen bu problemler ve başkaca sorunlar sebebiyle bireylerin ya da ailelerinin farklı bir takım kanallardan da eğitim alma arzusu ortaya çıkmaktadır. Bu durumun asıl sebebi ise özellikle Türkiye'deki gibi tüm kurgusu sınavlar üzerine hazırlanmış, sınav odaklı eğitim sistemlerinde bir üst kuruma geçişlerin sınavların sonucuna göre belirlenmekte olmasıdır (Uluğ, 1990; Özgüven, 1998; Metin, 2013).

Sınav Odaklı Sistem Anlayışı

Ülkemizde 1960'lı yıllar ile birlikte eğitim süreçlerinde ve sistemlerinde yaşanan değişim ve gelişmelerin sonunda sınav odaklı bir anlayışa geçilmiştir. Bu anlayışın neticesi olarak sınavlar bireylerin geleceklerini ve yaşamlarını şekillendiren kavramlar olarak hayatımızdaki yerlerini almışlardır. Bu gün tüm öğrencileri gelecekte sağlam bir meslek sahibi olmanın, iyi bir üniversitede okumaktan, iyi bir üniversiteye girebilmenin de iyi bir liseyi kazanıp orada okumak geçtiğini kavramış durumdadırlar. Bu durum öğrencilerin eğitim hayatlarının büyük bölümünü sınavlara hazırlanarak geçirmelerine sebebiyet vermektedir. Daha küçük yaşlarından başlayarak kendilerini sınav odaklı eğitim sisteminin gereğini yapar olarak bulmaktadırlar (Kayapınar, 2006). 1960 yıllara kadar olan süreçte ülkede eğitim kademeleri arasındaki geçişler sınavsız olarak yapılmakta idi, bu süreç nüfusun artışa geçmesi ve ortaokulların ve liselerin sayısı olarak çoğalması ile birlikte sınavlar ve sınavlara benzeyen seçmeli yöntemler ile okulların belirlendiği görülmektedir. Yoğun talepler neticesinde de yapılan sınavlar okul bazlı değil merkezi bir şekilde yapılmaya başlanılmıştır (Dinç, Dere ve Koluman, 2014).

Ortaöğretimdeki okul türlerinin artması ile birlikte LGS kısaltması ile anılan liselere geçiş sınavları 1997 yılından itibaren yapılmaya başlanmıştır, devamında ortaokul sekizinci sınıftan mezun olan öğrenciler, ortaöğretim düzeyine geçiş için geçmişten günümüze sırasıyla Ortaöğretim Kurumları Sınavı (OKS), Seviye Belirleme Sınavı (SBS) ve Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sistemi (TEOG) gibi sınavlara girmişlerdir. Tüm bu sayılan sınavların içerikleri, yapılış şekilleri, kapsamı sürekli olarak tartışılmaktadır ve yoğun eleştiri almaktadır. Bu eleştirilerden bazıları okullarda sunulan dersler ile sınavların uyumsuz olduğu ve kademeler arası geçişlerde sınavların bir araç olarak kullanılması sorunsalıdır (Ocak, Akgül ve Yıldız, 2010).

Sınav odaklı olarak yürütülmekte olan eğitim hizmetlerinin hangi amaçlara hizmet ettiği, eğitim sistemine ve öğrenciye sunduğu yararlar ya da zararların anlaşılması için uluslararası ölçekte gerçekleştirilen bir takım araştırmalarda Türkiye'nin durumunu görmek gereklidir. Bu bağlamda OECD tarafından 2012 yılında gerçekleştirilen Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı'nın (PISA) Türkiye ile ilgili olarak ortaya çıkardığı verilere bakıldığında ülkemizin 65 ülkenin arasında genel sıralamada 45. sırada kendisine yer bulduğu görülmüştür. Buna ek olarak beceri sıralamasında OECD ortalamasının altında, Matematik alanında 44. sırada Fen'de ise 43. sırada yer almıştır (MEB, 2012b). Bu veriler bize sınav odaklı bir eğitim sisteminin çok da işe yaramadığını, sınavların sadece kademeler arası geçişi sağlayan bir araç olarak görülmesinin öğrencinin akademik başarısını ve eğitimin hedeflerini ve misyonunu zedelediğini göstermektedir.

Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları

Türkiye'de yapılan hemen hemen tüm sınavlar, sınava girmek zorunda olan öğrencilerin sıralandığı ve birbirleriyle yarıştığı merkezi sınavlardır. Eğitim sisteminin sınava dayalı olması ve yükseköğretime girişin bu sınavın sonuçlarına göre belirlenmesi öğrenciler, aileler ve öğretim üyeleri üzerindeki baskıyı artırmaktadır (Davey, De Lian ve Higgins, 2007). Aileler çocuğunun en iyi koşullarda eğitim görmesini ve iyi bir eğitim almasını istiyor. Ailelerin, çocuklarının iyi üniversitelere yerleşeceklerine, daha sonra güvenceli ve yüksek gelirli bir iş sahibi olacaklarına olan inançları, öğrencilerini orada sınavlara hazırlamak için destekleyici eğitim veren birçok kurum ve oluşumun ortaya çıkmasına neden oldu. eğitim sistemi (Akyüz, 2001). Bilindiği gibi ülkemizde yapılan sınavlarda formüle edilen her soru için öğrencinin ortalama iki dakikası vardır ve bu kısa süre içerisinde öğrencinin problemi çözmek için çok pratik ve kısa çözümler bulması gerekmektedir. Bu destek kurslarında öğrenciler sınav sorularını

en kısa ve en pratik şekilde çözebilecek şekilde yetiştirilmektedir. Bu sınav durumu da aileleri bu telafi kurslarına yönlendirmektedir (Baştürk ve Doğan, 2010). Gerek Milli Eğitim Bakanlığı gerekse özel sektör, bu alanda ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması, ailelere ve öğrencilere gerekli desteğin sağlanması için bir takım çalışmalar yürütmüştür. Öğrencilerin bu sınavlardaki başarısının temel kaynağı, sınava hazırlanmak için gittikleri kurumlardaki disiplin düzeyine ve kurum tarafından sınav amaçlı yapılan sınava katılım oranına bağlıdır (Morgil, Yılmaz ve Geban, 2001).

Okullara destek amacıyla açılan bu özel sektör kurumları etüt merkezleri ve dershanelerdir. Etüt merkezleri ve dershaneler sınavlara hazırlanmada öğrencilerin ve ailelerinin az önce bahsedilen ihtiyaçlarını gidermek amacıyla kurulmuş kurumlardır. Bu kurumlar öğrencilerin genelde liselere ve yükseköğretim kurumlarına girmeleri için sınav kazanmalarına hizmet etmek üzere MEB'in izni ile açılabilen kurumlardır (Yılmaz, 2009). Dershaneler sınavlara giriş konusunda devletin sunmuş olduğu eğitim hizmetlerinin eksik yönlerini tamamlaması, direkt olarak sınav odaklı hizmet vermeleri açısından önemli kurumlar olsa da, ücretli olmaları sebebiyle ülkedeki eğitim açısından fırsat eşitliğini bozucu etkiye sahiptirler (Göksu ve Gülcü, 2016). Ayrıca gerekli denetim ve gözetimin yapılmaması sebebiyle dershaneler bir takım cemaatlerin, grupların ve örgütlerin kendi ideolojik görüşlerini yaymak için kullandıkları yerler haline gelmişlerdir. Bu nedenle 14.03.2014 tarihli ve 28941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 01.03.2014 tarihli ve 6528 sayılı "Mili Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9. Maddesi" gereğince bu kurumların bir kısmının faaliyetlerine son verilerek kapatılmışlardır, diğer bir kısmı da kademe kademe yapılan değişiklikler ile özel okul statüsü kazanmıştır. Dershanelerin kapatılması ile milli eğitim sisteminde temel eksikliklerin de neden olduğu durumlardan ötürü bir boşluk oluşmuş, öğrencilerin merkezi sınavları geçebilmeleri için, oluşan eksikliklerin bertaraf edilmesi için ve de ailelerin bu konu hakkındaki endişe ve tedirginliklerinin ortadan kaldırılması için MEB tarafından yine dershaneler benzeri destekleme ve yetiştirme kursları açılmıştır, bu kurslar ücretsiz hizmet vermektedir. Ayrıca öğretmenlerin bu destekleme kurslarında ders yapmaları için buraların popülaritesi arttırılmaya çalışılmıştır (MEB, 2014). Destekleme ve yetiştirme kurslarında, hangi sınıfın hangi sınıf düzeyinde ve kaç saat açılacağı, kursların ne zaman açılıp kapanacağı ve kurslara kimlerin katılabileceği bilgileri MEB Öğrenci Yetiştirme Kursları Politikası (2004) ile uyumludur.) ve Eğitim Kursları ve Yaygın Eğitime Destek Yönergesi MEB (2015).MEB tarafından kurulan destekleme kurslarının lise ve yükseköğretim sınavlarına öğrencilerin hazırlanmasında büyük işlevleri vardır, dershanelerin kapatılmasının ardından oluşan boşluğun giderilmesi ve öğrencilerin sınava hazırlanmalarında büyük yardımlar sağlamaktadırlar. Destekleme ve yetiştirme kurslarının bu önemine rağmen, bu kurslar öğretmenlerin normal mesailerine ek olarak bu kurslarda hizmet vermesi, iş yükünün artması, onların performanslarında düşüklüğe, yorgunluğa, bir takım disiplin problemlerine ve eğitim-öğretim materyallerinde bazı eksikliklerin oluşmasına sebebiyet vermektedir (Ünsal ve Korkmaz, 2016). Yapılan bir araştırmaya göre destekleme ve yetiştirme kurslarında ortaya çıkan en önemli problemlerin başında, çalışmaya arzusu olmayan öğretmenlerin çıkardığı problemler, doküman konusunda yaşanan eksiklikler ve kursların ücretsiz olması sebebiyle gerekli önemin verilmemesi gelmektedir (Göksu ve Gülcü, 2016). Tüm bu sayılan problemlerin ortadan kaldırılması için, problemlerin farkında olan, sistemin işleyişini bilen ve bu süreçlerin ortak paydaşları konumunda bulunan öğretmenlerin ve öğrencilerin konu hakkındaki fikirlerinden faydalanmak gerekmektedir.

Destek Eğitim Kurumlarına Dershane Örneği

Milli eğitim sisteminde yaşanan eksikliklerin giderilmesi, sınav odaklı eğitim sistemimizdeki sorunların başka bir takım önlemler ile aşılması amacıyla, ailelerin ve öğrencilerin arzu ve isteklerini, beklenti ve ihtiyaçlarını gidermek amacıyla bazen MEB tarafından bazen de özel sektör yatırımları aracılığıyla farklı girişimlerde bulunulmuştur. Bu girişimlerin örnekleri arasında MEB tarafından kurgulanan destekleme ve yetiştirme kursları ve özel sektör tarafından açılan etüt merkezleri ve dershaneler yer almaktadır. Çalışmanın bu kısmında ilgili literatür incelenerek dershanelerin açılış amaçlarının, işleyişlerinin ve ortaya çıkardıkları fayda ve zararların ortaya konulmasına çalışılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının izni ile açılabilen ve de yine aynı kurumun denetim ve gözetimde faaliyet gösteren, öğrencilerin liselere ve yükseköğretim kurumlarına geçiş yapabilmesi için, eğitim sisteminin eksikliklerinin giderilmesi amacıyla kurulan, halihazırdaki bilgilerin pekiştirilmesi gibi amaçlara hizmet eden kurumlar dershanelerdir (Yılmaz, 2009). Bu kurumların asıl amaç ve hedefleri öğrenciyi üst öğrenim kurumlarına girmeleri için açılan sınavlara hazırlamak ve başarı sağlamalarına hizmet etmektir (Zabun, 2011).

Bu kurumların kuruluş tarihleri Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar gitmektedir, bu dönemlerde genelde yetişkinlerin sosyal bilgiler, ev ekonomisi, okuma yazma, sanat gibi alanlarda eğitilmesi için kurulmuş yapıları ve 1930-60 yılları arasında ülke genelinde iyice yayılmışlardır (Duman, 1984). Yapılan başka bir çalışmada ise dershanelerin ülke genelinde en yaygın olarak hizmet vermeye başladıkları yıllar 1950'li yıllardır denilmektedir, çalışmada bu

kurumların ortaya çıkış ve yayılış nedenleri arasında, eğitim materyallerinin yetersiz olması ve sınıf mevcutlarının yüksek olması, boş geçen derslerin ilgisiz ve yetersiz elemanlarla doldurulmaya çalışılması, okullarda sunulan eğitim teknikleri ile merkezi sınavların uyuşmaması, öğretmen dağılımındaki problemler ve ailelerin çocuklarının daha iyi şartlarda yetişmesi için besledikleri istek ve arzular sayılmaktadır (Akyüz, 2001). Özel Dershaneler Birliği'nin sunmuş olduğu veriler Türkiye'de 2013 yılı itibariyle 3858 dersane olduğunu, bu dersanelerde 1.280.297 öğrencinin eğitim aldığını göstermektedir. Türkiye'de olduğu gibi dünya genelinde bir çok ülkede de dersaneler tercih edilmektedir.

Dersanelerin ve etüt merkezlerinin devlet okullarında mevcut aksaklıklar sebebiyle oluşan eksiklerin giderilmesi, öğrencinin okulunda kazandığı bilgilerin daha da pekiştirilmesi ve merkezi olarak yürütülen sınavlara öğrencileri hazırlamak gibi işlevleri bulunmaktadır. Dersane kavramı ortaya çıktığı ilk zamanlardan beri sürekli üzerinde tartışılan bir kavram olmuştur. Bu tartışmalar, dersanelerin fırsat eşitsizliği yarattığı fikrine dayanılarak genellikle kapatılmaları yönünde ilerlemiştir. Misalen 1962 yılında kapatılmaları konusunda tartışmalar ortaya çıkmış, bu tartışmalar netice vermemiş ve dersaneler işleyişlerine kaldıkları yerden devam etmişlerdir. Bu tartışmalar 1983 senesinde tekrar ortaya çıkmış TMBB tarafından dersanelerin kapatılmaması kararı verildiği halde Milli Güvenlik Konseyi'nde alınan kararlar neticesinde 1984 yılı itibariyle bu kurumlar çalışmalarına devam etmişlerdir. Son olarak 2012 yılı Mart ayında aynı tartışmalar yaşanmaya başlanmıştır (ÖZ-DE-BİR, 2013; Gümüş, 2014; Özoğlu, 2011).

Alan yazında yapılan çalışmalar incelendiği zaman, dersanelerin kuruluşuna ve faaliyetlerine devam etmelerine zemin hazırlayan bir takım ihtiyaçlar konusunda çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu ihtiyaçlar araştırmacılar tarafından şu şekilde sıralanmıştır;

Gümüş, (2014) Yapılan sınavların okullarda verilen eğitim ile uyumsuzluğu, derslerin sınavların aşılmasında yetersiz olması, Kösterlioğlu (2015) ve Özoğlu (2011), üniversite düzeyinde eğitime devam edebilmek için merkezi sınavlarda başarılı olabilmek arzusunun, Tansel ve Bircan (2004), dersane dersliklerinin okullardakine oranla daha az mevcuda sahip olması, kullanılan eğitim materyallerinin kalitesi ve fazlalığı ve öğretmen öğrenci ilişkisinin daha sağlıklı bir zeminde sürdürülmesini ve Büyükköse (2010) ise dersanelerde sunulan eğitim öğretim faaliyetlerinin kalitesi ve ders içeriklerinin daha zengin olması gerektiğini, bu ihtiyaçlar arasında göstermişlerdir.

Destek ve Yetiştirme Kurslarında Ortaya Çıkan Problemler

Eğitim sisteminin etkinlik ve verimliliğinin düşmesinin en temel sonucu öğrenci başarısızlığıdır, bu durum kaliteli beşeri sermaye kaynağı yaratılamamasına, kaynak israfına, ailelerde ve öğrencide duygusal çöküntüye ve motivasyon eksikliklerine sebep olur (Dam, 2008). Başarısızlığın ortadan kesinlikle kaldırılması gerekmektedir, bu sorunun çözümünde en önemli rol öncelikle öğretmenlerde, ailelerde ve öğrencinin kendisindedir. Konunun baş aktörleri olan öğretmenler başarıyı yakalamak için birbirlerinden farklı yöntemler kullanırlar, bazı öğretmenler bunu ilke haline getirirken bazı öğretmenler ise bu durumla ilgilenmezler bile (Georgiou, Christou, Stavrinides, ve Panaoura, 2002).

Ailelerin yaşam koşullarındaki bozukluk ve eksiklikler de öğrenci başarısını en üst düzeyde etkileyen faktörlerdir, aile ortamının kötü olması çocuğun ders çalışma isteğini sönmeyecek, çalışma alışkanlığı edinmelerinin önüne geçecektir (Özabacı ve Acat, 2005). Bu ve bunun gibi bir çok nedenden ötürü örgün eğitimden istenilen düzeyde verim alınamamaktadır. Öğrenciler ve velileri bu aksaklıklar sebebiyle bir takım alternatif eğitim yollarına başvurmuşlardır, destek eğitimi ve yetiştirme kurslarının kuruluşu temeli de budur.

2014 yılında çıkarılan bir kanunla bazı dersanelerin çalışma hayatına son verilmiş, bazı dersaneler ve etüt merkezleri de özel okul olmuş ve bu şekilde çalışmaya devam etmişlerdir. Dersanelerin ve etüt merkezlerinin kapanmasından sonra oluşan boşluğun doldurulması amacıyla Bakanlık, örgün eğitim öğretimin herhangi bir aşamasında okula devam eden ya da etmeyen vatandaşlarına eksik kalan eğitim öğretimlerini tamamlayabilmeleri amacıyla sürekli öğretim imkanları sağlamaktadır. 2014-2015 öğretim yılından itibaren öğrencilerin eğitimlerinde ortaya çıkan eksikliklerin tamamlanması amacıyla DYK yani Destekleme ve Yetiştirme Kursları faaliyetlerine başlamışlardır. DYK ne şekilde olursa olsun örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler ve yaygın eğitimde öğrenim gören öğrencilere okullarda sunulan müfredata uygun biçimde ve eksiklerin giderilmesi amacıyla açılan destekleme ve yetiştirme kurslarıdır (MEB, 2016).

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının kurulması ve faaliyetleri milli eğitim müdürlüklerinde çalışan komisyonlarca belirlenmektedir. Bu kurslar kurum müdürünün teklif etmesi ve milli eğitim müdürünün onay vermesi ile çalışmaya başlarlar. Örgün eğitimde açılan ve faaliyet gösteren DYK'lar ders saatleri dışında olacak şekilde saat 22:00'e kadar hizmet verebilmektedir. Lazım olması halinde hafta sonları ve bazı tatil günlerinde de kurslar yapılabilmektedir. Bu kurslarda çalışmak isteyen öğretmenler e-kurs modülünden veya müdürlüklere giderek

başvuru yapabilmektedirler. Öğretmenler öğrenci ve ailelerin tercihleri de değerlendirilmek suretiyle kurs müdürü tarafından yapılır (MEB, 2015). Açılmalarına müteakip 2015-2016 eğitim yılında bu kurslara 9 milyona yakın kişi başvuru yapmıştır ve yaklaşık 630 bin öğretmen hizmet vermiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından destekleme kurslarının problemlerinin ortaya konulması ve sorunların çözümü için çalıştaylar düzenlemektedir. Bu çalıştaylarda halk ve eğitim parametreleri tarafından bu kursların benimsendiği, okul dışında dersane gibi yerlere ihtiyacın artık eskisi gibi olmadığı sonucuna varılmıştır (MEB, 2016). Bu kurumlarda öğretmenlerin özel bir yeri ve önemi vardır, buralarda eğitimin uygulayıcısı öğretmenlerdir, öğretmenlerin kalitesi verilen eğitim ve öğretimin de kalitesini şekillendirmektedir. Öğretmenlerin toplumun tüm kesimlerini etkileme potansiyelleri vardır, öğrencinin başarılı olması ve hayata hazırlanması öğretmenler eli ile olur. Bu yönüyle profesyonel bir bakış açısı ile yürütülmesi gereken çok önemli bir eylemdir öğretmenlik (Yıldırım, Ünal ve Çelik, 2011).

Destekleme ve Yetiştirme Kursları'nın işleyişinde ortaya çıkan temel problemlerin bilinmesi, bu kurslarda verilen eğitim öğretim faaliyetlerinin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılmasında çok önem arz etmektedir. Yapılan bir çok araştırmada bu kurslarda hizmet vermekte olan öğretmenler ile görüşülmüş ve sorunlar onların görüşleri doğrultusunda belirlenmeye çalışılmıştır. Bir çalışmada bu sorunların en fazla dile getirileninin öğrenci devamsızlığı olduğu görülmüştür. Konu ile ilgili olarak MEB tarafından hazırlanan yönergelerde öğrencilerin bu kurslara devam zorunluluğu olduğu belirtilmiştir. Bu zorunluluğa rağmen öğrenci devamsızlığı en büyük sorun olarak gösterilmektedir (Ünsal ve Korkmaz, 2016).

Yapılan araştırmalar DYK'larla ilgili olarak ortaya konan bir diğer sorunun kursa yönelik olarak sağlanması gereken kaynakların, materyallerin eksikliğidir. Pekcan ve Tekçe (2016) ve Göksu ve Gülcü (2016) gibi araştırmacıların çalışmalarında çıkan veriler de bu problemin varlığını desteklemektedir. Milli Eğitim Bakanlığı geliştirmiş olduğu EBA (Eğitim Bilişim Ağı) projesi ile bu sorunların üstesinden gelmeye çalışmaktadır.

Alan yazın incelendiğinde konu ile ilgili olarak aktarılan bir başka sorun ise öğrencilerin bu kurslara ve kursun hizmet ettiği değerlere yönelik olarak motivasyonlarında aksaklıklar bulunmasıdır. Bu durumun örgüt içi ve dışı bir çok nedeni bulunmaktadır. Öğrencinin motivasyon eksikliği beraberinde başka sorunlar da getirmektedir, dersliklerde gözlemlenen öğrenme güçlüklerinin temelinde, disiplinsiz davranışların kökeninde hep motivasyon eksiklikleri yatmaktadır (Akbaba, 2006).

İlgili Araştırmalar

Destekleme ve yetiştirme kursları ile ilgili olarak ortaya çıkan problemlerin saptanması için yapılan araştırmalarda elde edilen bulgulara göre öğretmenler kurslara devam konusunda öğrencilerin eksikliklerinin bulunduğunu belirtmişlerdir. Ünsal ve Korkmaz (2016) yapmış oldukları çalışmada bu durumu destekleyen bir takım hususlardan bahsetmişlerdir. Aynı durum Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatlarında yapılan düzenlemeler ile önlenmeye çalışılmıştır. Kurslara öğrencilerin devam mecburiyeti bulunmakta belli bir süre devamsızlık yapanların kurs kayıtları silinmektedir. Öğrencilerin bu kurslara devam etmemesi kursların kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesine engel teşkil eden büyük bir sorundur.

Destekleme kursları ile ilgili olarak hazırlanan bir diğer çalışma ise Altınkurt'un (2008) hazırlamış olduğu çalışmadır. Bu çalışmada destekleme ve yetiştirme kurslarının öneminden bahsedilmiş, bu kursların kuruluş hedeflerinin gerçekleştirilmesi için bir takım önlemlerin alınması gerekliliğinden bahsedilmiştir. Bu çalışmada da öğrenci devamsızlığına değinilmiş, devamsızlık konusunun ortadan kaldırılması için öğrenciyi devamsızlığa iten faktörlerin belirlenmesi ve ortadan kaldırılması gerektiğini vurgu yapılmıştır.

Destekleme ve yetiştirme kursları ile ilgili olarak ortaya atılan problemlerin birisi de kurslara yönelik olarak harcanması gereken kaynakların yetersiz ve eksik olması durumudur. Bu durumu ortaya koymak için yapılan çalışmalardan bazıları Dönmez, Pekcan ve Tekçe (2016) ve Göksu ve Gülcü (2016) tarafından hazırlanan araştırmalardır. Bu araştırmalarda öğretmenlerle, yöneticiler ve öğrenciler ile yapılan görüşmelerde kendilerine destekleme ve yetiştirme kurslarında yaşanan problemlerden bahsetmeleri salık verilmiş, bu eğitim paydaşlarından alınan geri dönüşlere göre kurslarda eğitim materyalleri konusunda büyük eksikliklerin bulunduğunu, fiziki şartların, kullanılan teknolojik materyallerin kursların amaçları ile örtüşen bir yapısının bulunmadığını belirtmişlerdir. Bakanlık tarafından geliştirilen ve son günlerde popülerliğini de arttıran EBA kısaltması ile bilinen Eğitim Bilişim Ağı ismindeki çevrimiçi sosyal eğitim platformu bu problemlerin aşılması için büyük bir adım olsa da yapılan çalışma ve iyileştirmeler henüz tam anlamıyla problemleri çözmeye yetmemektedir.

Bahsi geçen kursların işleyişleri ve ortaya çıkan sorunların belirlenmesi amacıyla yapılan başkaca çalışmalarda öğrencilerin, bu kurslara yönelik olarak, motive olma konusunda bir takım eksiklikler hissettikleri durumu ortaya çıkarılmıştır. Bu durumun bir takım faktörlere bağlı olarak bir çok nedeni olabilir. Konu hakkında yapılan

çalışmalardan birisi Akbaba'nın (2006) yapmış olduğu çalışmadır, bu çalışmada gerek okulda olsun gerekse başka bir kurs ortamında olsun, ortaya çıkan ve gözlemlenen disipline yönelik problemlerin tümünün motivasyon eksikliğinden kaynaklandığı belirtilmektedir. Motivasyonun insan hayatın hemen her alanında sorunların çözüme kavuşturulması, yapılan işin en iyi şekilde gerçekleştirilmesi ve başarının en büyük anahtarlarından birisi olduğu anlatılmaktadır.

Destekleme ve yetiştirme kurslarının işleyişi ile ilgili olarak öğretmenlerin görüşlerinin belirtildiği bir çalışmada kursların arzu edilen bir takım kazanımları sağlaması engelleyen faktörlerden birisinin de ailelerin bu kurslara yönelik olarak ilgisizlik göstermesidir. Bu çalışmaya göre destekleme ve yetiştirme kurslarının okuldaki performansına etkisi incelenirken ailelerin ve çocukların kişisel olarak ortaya koydukları farklılıklar göz ardı edilmemelidir, zira ailelerin ve çocukların destekleme ve yetiştirme kurslarına olan tutumları bu kursların verimliliğini ve etkinliğini son derece etkileyecek olgulardır (Shumow, 2001).

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel desende oluşturulmuştur. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemi ve fenomenoloji deseninde kurgulanmıştır (Ulaşkın, 2019).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ili Çarşamba ilçesinde bulunan ilköğretim okulu öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise basit seçkisiz yöntem ile oluşturulmuş olup, 30 öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Katılımcılara ilişkin bilgiler Tablo 1'de ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcı Profili

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Kıdem
K1	Erkek	31	11
K2	Erkek	55	30
K3	Kadın	32	14
K4	Erkek	34	20
K5	Erkek	51	22
K6	Erkek	53	26
K7	Kadın	48	25
K8	Erkek	36	13
K9	Erkek	45	24
K10	Erkek	45	22
K11	Erkek	37	11
K12	Erkek	52	30
K13	Kadın	35	14
K14	Erkek	36	19
K15	Erkek	53	22
K16	Erkek	50	25
K17	Erkek	33	13
K18	Erkek	51	26
K19	Kadın	37	17
K20	Erkek	39	18
K21	Erkek	52	23
K22	Erkek	53	26
K23	Kadın	49	25
K24	Erkek	37	14
K25	Erkek	46	23
K26	Erkek	45	22
K27	Erkek	38	10
K28	Erkek	50	23
K29	Kadın	34	12
K30	Erkek	36	10

Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama aracını tarama modellerinde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme şekli oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanan 5 tane soru, belirlenen 30 öğretmene sorulmuştur.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışma grubunun mülakat sorularına verdikleri cevaplar, aslına bozmadan orijinal görüşler korunarak araştırmacı tarafından kısaltılması sağlanmıştır. Gizliliği sağlamak amacıyla katılımcı öğretmenler “Ö” kısaltmaları yapılarak belirtilmiştir.

Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu çalışmada “içerik analizi” yapılmıştır. Analiz sürecinde öncelikle, görüşme kayıtları ve yazılı formlar deşifre edilip çözümlemeler yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Birinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular.

1.Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin derse katılımı nasıldır ?” sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 2. Destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin derse katılımına ilişkin bulgular

Görüşler	f	%
Katılım yeterlidir	13	45
Katılım orta ve az seviyededir	17	55

Tablo 2’deki destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin derse katılımına ilişkin katılımcı görüşlerine göre katılımcıların çoğunluğu (f = 17) “Katılım orta ve az seviyededir” ve “Katılım yeterlidir” şeklinde ifade etmişlerdir. Buna göre destekleme ve yetiştirme kurslarına öğrencilerin katılım durumları birbirine yakın seviyede olmakla beraber katılımın az ve orta derecede oluşu biraz daha fazladır. Katılımcıların destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin derse katılımıyla ilgili kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“Destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin kimileri kayıtlı oldukları halde kurslara ya çok az katıldılar ya da hiç katılmadılar. Ama yeter sayı vardı. Katılım ders bazlı olup, öğretmene göre farklılıklar göstermektedir. Katılım istenilen düzeyde değildir. İngilizce din ve sosyal.bilgilerde düşük seviyelerde olmaktadır. “Destekleme ve yetiştirme kurslarına öğrencilerin yarısı katılabildi. İsteksiz öğrenciler oldukça fazlaydı. İlk başlarda kurslara katılım fazla iken daha sonra katılım az olmaktadır. “Destekleme ve yetiştirme kurslarına katılım orta düzeydedir. Derse katılımı orta seviyededir. Derse katılım azdır.”(f=13)

“Düzenli olmuştur. Beklenen düzeyde katılım olmuştur. Başarılı. Derse katılım oldukça yüksektir. Denetimimiz sürekli olduğu için katılım konusunda sıkıntı yoktur. Ortalama gelenlerin çoğu derse katılıyor. İyidir, faydalı. Katılım iyidir. Gayet iyi ve öğrenciler eksiklerini tamamlıyor. Öğrenci bazında değişimle birlikte yeterli düzeydedir. Hedefi olan öğrencilerin katılımı çok iyidir . Düzenli geliyor ve devamsızlık yapmıyorlar. Önceleri ilgisiz olmakla beraber derse katılım yüksektir.”(f=18)

İkinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

2. Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kursları amacına uygun bir şekilde yapılmakta mıdır?” sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 3. Destekleme ve yetiştirme kursları amacına uygun bir şekilde yapılmakta mıdır? Sorusuna ilişkin bulgular

Görüşler	f	%
Amaca uygun bir şekilde yapılmaktadır	18	60
Amaca uygun bir şekilde yapılmamaktadır	12	40

Tablo 3’de destekleme ve yetiştirme kursları amacına uygun bir şekilde yapıлып yapılmadığına dair katılımcı görüşleri ele alınmıştır. Buna göre katılımcıların büyük bir bölümü (f = 18) “Amaca uygun bir şekilde yapılmaktadır” kalan 12 kişi ise “Amaca uygun bir şekilde yapılmamaktadır” olarak ifade etmiştir. Buna göre Destekleme ve yetiştirme kurslarının daha çok amaca hizmet ettiği görülmektedir. Katılımcıların destekleme ve yetiştirme kursları amacına uygun bir şekilde yapıldığıyla ilgili kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“Hayır sadece öğretmen test çözdürüyor konu işleme yok tekrar yoktur. Bence amacına uygun değil. Tüm branşlarda ve sınıflarda DYK açılmalıdır. Kısmen. Denetim mekanizması zayıf olduğu için amaca uygun yapıldığını düşünmüyorum.”(f=18)

Destekleme ve yetiştirme kursları amaca uygun bir şekilde yapılmaktadır. Öğrencinin hazır bulunuşluk durumuna göre yapılıyor. Kurslar amacına uygun bir şekilde yapılmaktadır. Çoğunlukla. Evet yapılmaktadır. LGSye katılacak öğrencilere sınav ağırlıklı çalışmalar yapıldı. Diğer sınıflarda konu tekrarı ve pekiştirme yapıldı. Bazı okullarda evet. Bazı okullarda hayır.” (f=12)

Üçüncü araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular.

3. Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 4. Destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlara ilişkin bulgular

Görüşler	f	%
Devamsızlık	15	50
Kurslara ilgisizlik	7	23
Kaynak eksikliği	5	17
Öğretmen eksikliği	3	10

Tablo 4’de destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlara ilişkin katılımcı görüşleri ele alınmıştır. Buna göre katılımcıların büyük bir bölümü (f=15)“Devamsızlık” , bir kısmı (f=7) “Kurslara ilgisizlik”, (f=5) “Kaynak eksikliği” ve (f=3) kişi de “ Öğretmen eksikliği” olarak ifade etmiştir. Katılımcıların destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlar ile ilgili kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“Öğretmen yetersizliğinden daha fazla öğrenciye ulaşamayışımız. Bazen öğretmen sıkıntısı yaşanmaktadır Örneğin kurslarda görevli öğretmenler sene başı başvurularına göre belirlendiği için öğretmen herhangi bir şekilde ayrıldığında yerine görevlendirme yapılamamaktadır.”(f=3)

“En büyük sorun devamsızlık ve çocukların ilgisinin düşük seviyede olması. Öğrenci devamsızlıkları, Devam devamsızlık ilgisizlik, Öğrenci katılımı düşüklüğü, Öğrencilerin ilk başlarda katırdan fazla iken daha sonra katılım azalmaktadır. Devamsızlık, öğrencilerin hazırlıksız gelmesi. Devamsızlık, ücretsiz olduğu için önemsememe , ilgisizlik. Katılımın az oluşu. Öğrencilerin zamanla devamsızlığı artmasıdır.” (f=15)

“Öğrencilerin isteksizliği, Öğrencilerin ilgisizliği ve dikkat eksikliği, Bazı öğrencilerin isteksiz olması, öğrenci katılımının artırılması teşvik edilmelidir. Öğrenci motivasyonu. Amacı, hedefi olmayan öğrencilerin bu kursa katılıp sınıf düzenini bozmaları.” (f=3)

“Kursa yönelik materyal ve kaynak eksikliği, öğrencilerin kursu yeterince ciddiye almamasıdır. Her şeyden önce yardımcı kaynak yanı materyal sorunu vardır. Kaynak azlığı. Kaynak ve döküman yetersizliğidir.” (f=5)

Verilen diğer cevaplar ise;

“Materyal eksikliği, hafta içi derslerden sonra öğrencinin dinlenmesine fırsat verilmeden yapılması vs.”

“Hizmet personeli yetersizliği. Öğrenci devamsızlığı.”

“Kurslarımız sorunsuz tamamlandı.”

“Kursun zamanı konusunda sıkıntı olabilmektedir.”

“Taşıma öğrenciler gelemiyor.”

“5. Sınıflara hiç açılmamış olması velilerde tepkiye sebep oldu. Öğretmen değişikliklerinde ise öğrenci aktarma imkanı olmadı. Bedava olduğundan önemsenmiyor, öğretmenler arasında ayrımcılık oluyor. Disiplin konusunda sıkıntı oluyor. Taşıma kapsamına alınmaması. Ulaşım sorunu. 2. haftadan itibaren katılım düşüyor.”

Dördüncü araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

4. Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlar için çözüm önerileriniz nelerdir ?” sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 5. Destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunların çözüm önerilerine ilişkin bulgular

Görüşler	f	%
Okul aile işbirliği artırılmalıdır.	11	36
Kurslar ücretli olmalıdır.	3	8
Sürekli kaynak desteği sağlanmalıdır.	8	26
Öğrenmeyi isteyen öğrencilerin seçilmesi	4	15
İdarecilere ödenen ücret artırılmalıdır.	4	15

Tablo 5’de destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlar için çözüm önerilerine yönelik katılımcı görüşlerine göre katılımcıların çoğunluğu (f = 11) “Okul aile işbirliği artırılmalıdır “, (f=8) “Sürekli kaynak desteği sağlanmalıdır “şeklinde ifade etmiştir. Katılımcıların destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlara yönelik çözümler hakkındaki düşüncelerine ilişkin kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“Aile ile birlikte hareket edilmesi, Aile ile işbirliği.

“Öğrencinin eksiğinin veliye iyi anlatılıp eksik olduğu dersleri kendi gibi aynı seviyede olan öğrencilerle alması. Kursların daha etkili olması için okul ve aileler işbirliği içerisinde çalışmalıdır.”(f=11)

“Kurslarla ilgili kaynakların artırılması, veliden cüzi miktar da olsa bir ücretin alınması ve böylece verilen hizmeti değerinin bilinmesi. Sürekli kaynak desteği sağlanmalıdır. MEB tüm alanlarda kaynaklar hazırlar ve öğrencilere sunarsa daha verimli olabilir. Katılan öğrenci sayısına göre her dersten ücretsiz soru çözümüne yönelik kaynaklar dağıtılabilir. Kaynak alınması şartı olacak. Kaynak zenginliği sağlanabilir.”(f=8)

“Yöneticilerin ücretleri artırılsın. Hafta sonu için okula destek personel desteği ve idarecilerin ücret anlamında yeterli ücret verilmesi sağlanmalıdır.” (f=4)

“Ücretli olmalı ve sıkı takip edilmelidir. Kurslar cüzi de olsa bir ücret karşılığında yapılmalıdır. Öğrenci ve velilerden belli miktarda para toplanması gerekir.” (f=3)

“Öğrenmeyi isteyen öğrencilerin seçilmesi. Öğrenci ilgi ve hobileri doğrultusundaki alanlarda kurs açılmalıdır. Öğrenci isteğine göre açılmalı, kurs yapmış olmak için yapılmamalı, materyal yönünden desteklenmeli, derslerin olmadığı günlerde yapılmalı. Öğrenciler daha teşvik edilmeli ve öğretmenler daha teşvik edici desteklenmelidir.”(f=4)

Verilen diğer cevaplar ise ;

“Ücretli öğretmenlerin ders saati üzerine 40 saate kadar girebilmeleri sağlanmalıdır. Alanın hocaları ile aktif çalışma sağlamalı, kurslar gerekirse ilk kademedden başlamalı, Öğretmen atamaları kurslar için sürekli olmalıdır belirli bir tarihe sığdırılmamalıdır. Okullara kadrolu hizmetli verilmelidir. Yaz döneminde en azından iki sınıfa klima bağlanmalıdır. Hafta sonu sınıf bazlı kursların yapılması ve bunun içinde zamanlarında ayarlama yapılabilir. Taşınmalı gelen öğrenciler için sorun teşkil etmektedir. Ücretli öğretmenlerin ders saati üzerine DYK açma sınırı haftada 40 saate çıkarılırsa daha çok öğrenciye ulaşılabilir ve öğrenciler kendi ders öğretmenlerinden kurs alma imkanı bulabilirler. DYK öğretmenin kendisinin hazırlayacağı programa göre olması gerekir. Denetim sıklaştırılmalı, köyde olan öğrenciler için taşıma planlanması vs.”

Beşinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

5.Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında aldığınız ücreti yeterli buluyor musunuz?” sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 6. Destekleme ve yetiştirme kurslarında aldığınız ücreti yeterli buluyor musunuz? Sorusuna ilişkin bulgular

Görüşler	f	%
Yeterli	15	50
Yetersiz	15	50

Tablo 6’da destekleme ve yetiştirme kurslarında aldığınız ücreti yeterli buluyor musunuz sorusuna ilişkin katılımcı görüşleri ele alınmıştır. Buna göre katılımcıların yarısı (f=15) “evet yeterli buluyorum” olarak ifade ederken diğer yarısı ise .”(f=15) hayır, yetersiz buluyorum” olarak ifade etmiştir. Katılımcıların destekleme ve yetiştirme kurslarında alınan ücretlerin yeterliliğine dair düşüncelerine ilişkin kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“Ücret için yapılmaz maalesef tamamen yetersiz. Ek ders ücreti yeterli değildir

“Ek ders ücretlerini yeterli buluyorum.”(f=15)

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç

Araştırmanın yapıldığı öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre elde edilen bulgular şu şekildedir;

Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin derse katılımı nasıldır? sorusu sorulduğunda katılımcıların çoğunluğu “Katılım orta ve az seviyededir” ve “Katılım yeterlidir” şeklinde ifade etmişlerdir. Buna göre destekleme ve yetiştirme kurslarına öğrencilerin katılım durumları birbirine yakın seviyede olmakla beraber katılımın az olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmada: “Destekleme ve yetiştirme kurslarının amacına uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığı” sorusu sorulduğunda Buna göre katılımcıların büyük bir bölümü “Amaca uygun bir şekilde yapılmaktadır” kalan 12 kişi ise “Amaca uygun bir şekilde yapılmamaktadır” olarak ifade etmiştir. Buna göre Destekleme ve yetiştirme kurslarının daha çok amaca hizmet ettiği anlaşılmaktadır.

Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlar nelerdir?” sorusu sorulduğunda “Devamsızlık”, “Kurslara ilgisizlik”, “Kaynak eksikliği” ve “ Öğretmen eksikliği” Cevaplarında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Buna göre destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrencilerin devamsızlık yaptığı, öğrencilerin kurslara karşı ilgisiz olduğu, kaynak eksikliği olduğu ve öğretmen eksikliği olduğu, anlaşılmaktadır.

Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlar için çözüm önerileriniz nelerdir?” Sorusu sorulduğunda; “Okul aile işbirliğinin artırılması, sürekli kaynak desteği sağlanması ve öğrenmeyi isteyen öğrencilerin seçilmesi” şeklinde ifade etmiştir.

Araştırmada “Destekleme ve yetiştirme kurslarında aldığımız ücreti yeterli buluyor musunuz?” sorusu sorulduğunda “evet yeterli buluyorum cevabı ile hayır yetersiz buluyorum” cevabı eşit oranda çıkmıştır. Buna göre ise öğretmenlerin bu kurslardan aldıkları ücretlerden öğretmenlerin yarısının memnun diğer yarısının ise memnun olmadığı anlaşılmaktadır.

Tartışma

Destekleme ve yetiştirme kursları öğrencilerin ders eksikliklerini gidermek için uygulanmış olmasına rağmen, kurslara katılımın düşük olduğu ve kursların amacına uygun olarak yürütülmediği görülmektedir. Seviyesi ne olursa olsun öğretmenler, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin başarılı bir şekilde uygulanmasında en önemli rolü oynamaktadır (Taşar, 2011). Öğretmenlerin bu rolü yerine getirebilmeleri mesleki performanslarına bağlıdır (Yılmaz ve Altınkurt, 2014). Barret'e (2008) göre öğretmen profesyonelliği, eğitimin kalitesi ve öğrencilerin öğrenme çıktıları üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir.

Destekleme ve yetiştirme kurslarında öğretmenler maaşı yeterli buluyor. Öğretmenler, ek öğrenim kazanmak için destek ve eğitim kursları alır. Göksu ve Gülcü (2016) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır, çünkü kurslara katılmanın en önemli nedeni ek kurs ücretleridir. Ergün'ün (2017) araştırmasında öğretmenlerin çoğu kurslara ek gelir elde etmek için gittiklerini, öğretmen ve yönetici maaşlarının yeterli görülebileceğini belirtmişlerdir.

Öneriler

Destekleme ve yetiştirme kurslarına katılım oranını artırmak için öğrenci ve öğretmen terfisi sorununun çözülmesi gerekmektedir.

Destekleme ve yetiştirme kurslarına öğrenciler yoğun bir şekilde katılmaya teşvik edilmelidir.

Destekleme ve yetiştirme kurslarının amaçlarına uygun olarak yürütülebilmesi için katılım oranının artırılması, öğrenci ve öğretmenlerin gerekli hassasiyeti göstermesi ve öğrencilerin kurslara motive edilmesi gerekmektedir.

Destek ve eğitim kurslarına öğrenci katılımını artırmak için köyden taşınan öğrencilerin koşulları, öğrencilerin aileleriyle görüşülerek bilinçlendirilerek ve teşvik edilerek iyileştirilmelidir.

Bu kurslardaki öğretmenlerin maaşları, mevcut yaşam koşulları dikkate alınarak biraz iyileştirilmelidir.

KAYNAKÇA

Akbaba, S. (2006). Eğitimde Motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*.

Akbaba Altun, S. & Çakan, M. (2004). *Öğrencilerin sınav başarısına etki eden faktörler. (LGS ve ÖSS sınavlarındaki başarılı iller örneği)*. Ortaöğretimde Yeniden Yapılanma Sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur. Aralık, 2004. Ankara.

Akyüz, Y. (2001). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem.

Altınkurt, Y. (2008). Öğrenci Devamsızlıklarının Nedenleri ve Devamsızlığın Akademik Başarıya Olan Etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.

Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*.

Baştürk, S. & Doğan, S.(2010). Lise öğretmenlerinin özel dershaneler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*.

Bray, M. (2007). *The shadow education system: private tutoring and its implications for planners*. Paris:UNESCO: International Institute for Educational Planning.

Büyüköztürk, Ş., Çakan, M., Tan, Ş. ve Atar, H. Y. (2014). *TIMSS uluslararası matematik ve fen eğilimleri araştırması*. Ankara: MEB YEGİTEK Genel Müdürlüğü.

- Büyükköse, F. (2010). *Dershane seçiminde etkili olan faktörlerin belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dang, H.-A.,&Rogers, F. (2008). *How to Interpret the Growing Phenomenon of Private Tutoring: Human Capital Deepening, Inequality Increasing, or Waste of Resources?* Policy Research Working Paper.
- Davey, G. & De Lian, C. &Higgins, L. (2007). The university entrance examination system in China. *Journal of Further and Higher Education*.
- Demirel, Ö.(1997). *Eğitimde program geliştirme, kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem.
- Davis, D.,&Sorell, J. (1995).*Master ylearning in public schools: Educational psychology interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University. Retrieved.
- Dinç, E., Dere, İ. ve Koluman, S. (2014). Kademeler Arası Geçiş Uygulamalarına Yönelik Görüşler ve Deneyimler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Dönmez, İ., Pekcan, N. ve Tekçe, M. (2016). *Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Antalya: İstanbul Kültür Üniversitesi.
- Ergün, M. (2017). *Destekleme ve yetiştirme kurslarının yönetici, öğretmen, öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Georgiou, S. N.,Christou, C., Stavriniades, P. ve Panaoura, G. (2002). *Teacher attributions of student failure and teacher behavior to ward the failing student*. *Psychology in the Schools*.
- Göksu, İ. & Gülcü, A.(2016). Ortaokul ve liselerde uygulanan destekleme kurslarıyla ilgili öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Gümüş, A. (2014). *Dershane Düzenlemesi Tartışmalarına Eğitsel Bir Bakış* (Politika Notu No. 2014/03). İstanbul: İlmî Etüdler Derneği.
- Kayapınar, E. (2006). *Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı'na (OKS) Hazırlanan İlköğretim 8. sınıf Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi (Afyonkarahisar İli Örneği)*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon, Türkiye.
- Krajcik, J. S.,&Blumenfeld, P. C. (2006). *Project-based learning*. In K.R.,Sawyer (Ed.),The Cambridge handbook of the learning sciences. New York: Cambridge UniversityPress.
- Lee, J. (2013). *Private tutoring and its impact on students' academica chievement*, formal schooling, and educational inequality in Korea. Dotor Tezi. Kolombiya Üniversitesi.
- MEB, (1973). *Millî Eğitim Temel Kanunu*. Ankara.
- MEB, (2014). *Millî Eğitim Bakanlığı örgün ve yaygın eğitimi destekleme ve yetiştirme kursları yönergesi*.
- MEB, (2015a). *Destekleme ve Yetiştirme Kursları e-Kılavuzu*.
- MEB, (2015c). <http://www.meb.gov.tr>
- Metin, M. (2013). Öğrencilerin seviye belirleme sınavındaki başarısına etki eden unsurların farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2016). *Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Tanıtım Kitapçığı*. Ankara:MEB Yayınları.
- Morgil, İ., Yılmaz, A. &Geba, Ö.(2001). Özel dershanelerin üniversiteye girişte öğrenci başarısına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Nartgün ve Dilekçi, (2016). Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Cilt 22, Sayı 4, ss: 537-564.
- Ocak, G., Akgül, A. ve Yıldız, S. Ş. (2010). İlköğretim Öğrencilerinin Ortaöğretime Geçiş Sistemi'ne (OGES) Yönelik Görüşleri (Afyonkarahisar Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Oliver, A. L.(1965). *Curriculum Improvement*. New York: Meadand Company.
- Özabacı, N. ve Acat, M. B. (2005). Sosyo-ekonomik çevreye göre ilköğretim öğrencilerinin başarısızlık nedenleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.

- Özgüven, İ.E. (2014). *Bireyi tanıma teknikleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özoğlu, M. (2011). *Özel dersaneler: gölge eğitim sistemiyle yüzleşmek*. Seta Analiz.
- Resmî Gazete. (1974). *Üniversitelere Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yönetmeliği*.
- Resmî Gazete, (2013). *Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği*. Kabul Tarihi:7/9/2013.
- Resmî Gazete, (2014a). *Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği*. Kabul Tarihi: 26/7/2014.
- Sarıer, Y. (2010). Ortaöğretime Giriş Sınavları (OKS-SBS) ve PISA sonuçları ışığında eğitimde fırsat eşitliğinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Shumow L. (2001). *Academic effects of after-school programs*. Champaign, IL: ERIC Clearing house on Elementary and Early Childhood Education. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 458 010).
- Tansel,A., Bircan ,B. (2004). Private tutoring expenditures in Turkey. For schung sinstitutzur Zukunft der Arbeit Institute for the Study of Labor.
- Taşer, H. (2011).*Öğretmen Yeterliği*, (Ed. Dilci, T.) Öğretim İlke Yöntemleri. İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul
- Uluğ, F. (1990). *Okulda başarı* (10. Baskı), Ankara: Remzi Kitabevi.
- Ünsal, S. & Korkmaz, F. (2016). Destekleme ve yetiştirme kurslarının işlevlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Yıldırım, A., Ünal, A. ve Çelik, M. (2011). Öğretmen kavramına ilişkin öğretmen, yönetici ve müfettiş algılarının analizi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*.
- Yılmaz, K. (2009). Özel dersane öğretmenlerinin örgütsel güven düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*.
- Yılmaz, K.,&Altinkurt, Y. (2014). Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *International Journal Of Human Sciences*, 11(2), 332-345. doi:
- Zabun, E. (2011). *Dershaneye gitme, mükemmeliyetçilik, ana-baba tutumu ve sınav kaygısının öğrencilerin SBS başarılarını yordama gücü*. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi.